

Список використаних джерел

1. Вознюк А. А. Додаткові види співучасників у теорії українського кримінального права/А. А. Вознюк // Боротьба з організованою злочинністю і корупцією (теорія і практика). – Київ: Міжвід. наук.-дослід. центр з проблеми боротьби з орг. злочинністю, 2014, № 2 (33). С.78-81
2. Соловій Я. І. Межі кримінальної відповідальності: монографія/Соловій Я. І. – Івано-Франківськ: ЗАТ «Надвірнянська друкарня», 2009. – 297 с.
3. Великий тлумачний словник сучасної української мови / Уклад, і голов. ред. В. Т. Буссл. – К.: Ірпінь: ВТФ «Перун», 2009. – 1736 с.
4. Короленко М. П. Кваліфікація і класифікація умисних вбивств при обтяжуючих обставинах: дис.... канд. юрид. наук. – К., 2002. – 203 с.
5. Постанова Пленуму Верховного Суду України «Про судову практику в справах про злочини проти життя та здоров'я особи» № 2 від 07.02.2003 року // [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/la-/show/y0002700-03>

СТЕПАНЕНКО О. В.

Національний університет «Одеська юридична академія»,
аспірант кафедри кримінального права

МЕТОДОЛОГІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРИНЦИПІВ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА

Передумовою будь-якого наукового дослідження, в тому числі і принципів кримінального права, є визначення методологічних засад його проведення. Під методологією дослідження взагалі і проблем кримінального права, зокрема, ми розуміємо систему методів, прийомів і засобів наукового пізнання, яка в такій якості становить собою комплекс історично складених раціональних шляхів, засобів і форм руху мислення від незнання до знання, від припущення до істини, від одичного до узагальненого, від явища до сутності [1].

Важко знайти підручник із кримінального права, в якому хоча б абзац не був присвячений питанню принципів кримінального права. Адже вже стало аксіомою твердження, що принципи — це фундамент, на якому ґрунтується право як загальнообов'язковий регулятор суспільних відносин. Принципи кримінального права є засадами, які формулюються протягом десятиліть і несуть досвід минулого, поряд з чим, воши, як ніщо інше, відображають сучасне бачення вирішення кримінально-правових конфліктів. Саме у них особливо виразно виявляється рівень цивілізованості та культури суспільства. За принципами, на яких ґрунтується кримінальне законодавство, можна судити про ступінь значущості особи для держави [2, с. 3].

Принципи кримінального права є не абстрактною правовою категорією, а дійовим інструментом, їх використання необхідне для вирішення не тільки теоретичних спорів [3, с. 139], але й практичних питань. Принципи права являються критерієм оцінки права і методологічною основою його подальшого удосконалення, тому що саме на засадах принципів оцінюють рівень і ефективність реалізації права, його пізнають і покращують [4, с. 5]. Без принципів кримінального права неможливо ні належно тлумачити кримінальне законодавство, ні ефективно застосовувати його норми, що так важливо в сучасних умовах. Саме тому, досліджуючи принципи кримінального права, потрібно виходити з того, що вони мають не лише теоретичний, але й практичний потенціал. Останній тезис повинен бути вирішальним при виборі методологічного інструментарію дослідження принципів кримінального права. В першу чергу, для обгрупування, що та чи інша категорія відповідає ознакам принципів кримінального права, недостатньо лише теоретичного підходу, необхідно продемонструвати регулятивний вплив вивченого принципу на правотворчу та правозастосовну діяльність в кримінально-правовій сфері. З даного приводу В. Я. Тацій, вказує, що докорінною методологічною вимогою на сучасному етапі є проведення досліджень у тісному зв'язку зі слідчо-судовою практикою [5, с. 690]. Анализуючи принципи призначення покарання, А. А. Музика пише, що вчені в цілому звертають увагу на теоретичні положення, такі як: поняття принципів як правової категорії, співвідношення принципів і загальних засад призначення покарання, визначення переліку принципів призначення покарання, про їх тлумачення тощо. Поряд з цим, прикладний аспект — врахування принципів призначення покарання у судовій практиці наразі досліджений недостатньо. Науковці зазвичай не звертають належної уваги на те, як принципи призначення покарання реалізуються у правозастосовній діяльності [6, с. 164]. В. О. Гацелюк зазначає, що в наукових дослідженнях не приділяється серйозної уваги шляхам використання практичного потенціалу принципів, натомість наявні лише загальні застереження щодо цього. Саме тому сьогодні перед юридичною наукою стоїть складне, але важливе завдання розробки та втілення у правову дійсність концепції використання потенціалу принципів у процесі створення та реалізації кримінально-правових норм [7, с. 4].

Враховуючи зазначене, ми переконані, що теоретичний аналіз принципів кримінального права не повинен перетворюватися на самодостаток та відірване від практики дослідження. Поряд з теоретичними висновками необхідно встановлювати практичний потенціал принципів кримінального права, а саме їх вплив та значення на правотворчому та правозастосовчому рівнях. Виділення цих рівнів дозволить більш чітко окреслити коло проблем, пов'язаних з реалізацією принципів, які підлягають вирішення.

Вважаємо, що методологічною основою дослідження принципів кримінального права повинно бути системне поєднання теоретичного та практичного підходів, в рамках яких слід застосовувати філософські, загальнонаукові та спеціально-наукові методи наукового пізнання. Саме застосування комплексу різноманітних методів дозволить багатобічно відбити особливості та розкрити сутність принципів кримінального права, а також продемонструвати їх теоретичний та практичний потенціал в умовах сучасної політико-правової реальності.

Список використаних джерел

1. Панов М. І. Методологічні засади дослідження проблем Особливої частини кримінального права / М. І. Панов, Н. О. Гуророва // Проблеми законності. 2009. № 100 [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://dspace.plu.edu.ua/bitstream/123456789/2338/1/100_29.pdf
2. Малыгина М. А. Принципы уголовного права : теория, законодательство и правоприменительная практика : автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.08 / М. А. Малыгина. Ростов-на-Дону, 2007. 27 с.
3. Спасибо-Фатеева І. «Трансцендентна судова мімікрія» або про принципи права, аналогію та права у судовій практиці / І. Спасибо-Фатеева // Вісник Академії правових наук України. – 2003. – № 4 (35). – С. 137- 149.
4. Колодій А. М. Принципи права України : монографія / А. М. Колодій. Київ : Юрінком Інтер, 1998. – 208 с.
5. Тацій В. Я. Вибрані статті, виступи, інтерв'ю / В. Я. Тацій. – Х.: Право, 2010. – 936 с.
6. Музика А. А. Покарання та його застосування за злочини проти здоров'я населення : монографія / А. А. Музика, О. П. Горюх. – К.: Паливода А. В., 2012. 404 с.
7. Гацелюк В. О. Реалізація принципу законності кримінального права України (загальні засади концепції) : автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.08 / В. О. Гацелюк; Львівський національний ун-т ім. Івана Франка. – Л., 2005. 19 с.

ТИМОФЕЕВА Л. Ю.

Національний університет «Одеська юридическа академія»,
аспірант кафедри уголовного права

УГОЛОВНОЕ ЗАКОПОТВОРЧЕСТВО: ГУМАНИСТИЧЕСКИЙ КОНЦЕПТ

Уголовное законотворчество связано с комплексной сбалансированной реализацией принципов уголовного права. Отдельные вопросы связанные с реализацией принципа гуманизма в уголовном праве исследовали многие отечественные и зарубежные ученые, такие как: